

Federatie voor Begrafnisinstellingen zonder winstoogmerk

Nieuwsbrief FKB

COLOFON

Deze Nieuwsbrief is het digitale informatieblad van de FKB. De FKB wil de belangen behartigen van uitvaartverenigingen.

Info: <http://www.f-k-b.nl>

Wilt u de Nieuwsbrief ontvangen?
Aanmelden via www.f-k-b.nl

Secretariaat van de FKB
mw. G.W. Nijland-Wevers
Telefoon: 0546-577981
E-mail: secretaris@f-k-b.nl

Heeft u informatie die geschikt is voor deze Nieuwsbrief?

Mail die dan naar:
secretaris@f-k-b.nl

FKB

een levende vereniging
rondom de dood

Echt of niet.

Sinds september vorig jaar houd ik me bezig met de opleiding foto-kunst aan de kunstacademie in Maasmechelen. Dat is heel leuk. Je leert op een andere manier kijken en je leert om dat wat je ziet over te brengen op papier. Geweldig.

In de afgelopen week waren er de 'proclamaties': dat wil zeggen: de getuigschriften werden uitgereikt aan degenen die na 5 jaar uitgestudeerd waren en nu afstudeerden. Er was ook een tentoonstelling van de eindwerken. Een eindwerk bestaat uit een serie foto's die bij elkaar horen en vaak een verhaal vormen, of gewoon een mooie serie vormen. De steevaste vraag bij elke serie was: hoeveel is hieraan bewerkt. Sommige foto's waren zó bewerkt dat het heel duidelijk was, maar bij andere foto's werd getwijfeld: bewerkt of niet. Voor de beoordeling maakt dat niet uit, het gaat om het eindresultaat.

Zeker met AI kun je er tegenwoordig niet meer zeker van zijn of iets kunstmatig (bewerkt) is of niet. Bij de opleiding fotokunst mag je geen door AI gegenereerde foto's inleveren. Want, zo zegt men: AI 'steelt' van anderen en voegt het samen voor iets nieuws. Hierover kun je discussiëren, maar feit is dat je 'echt' moeilijk van 'onecht' kunt onderscheiden.

In menselijke relaties is dat onderscheid vaak makkelijker te maken. Je voelt als het ware of iemand echt is of een soort van toneelstukje opvoert.

In de uitvaartbranche is 'echt-zijn' van groot belang. Echte belangstelling, echte moeite doen voor iemand, echt meeleven. En dat maakt het vak zo mooi. Dat je echt kunt zijn. Je hoeft je niet mooier voor te doen dan dat je bent. Geweldig toch?

In deze nieuwsbrief is weer van alles te lezen dat u kunt gebruiken in uw werk.

Ik ga weer even aan de slag met Photoshop en wens u veel leesplezier.

Afke den Hollander.

In deze nieuwsbrief o.a.

- * Uitreiking Gouden Speld
- * We gaan uitvaarten met meer eerbied organiseren
- * MOBIELE EXPO Een lekkere troost
- * Nieuwe Uitvaartwet weer in de wacht
- * Eerste rituele verbranding van "hemelpost"
- * Asnatuurgraf nu ook mogelijk op Landgoed Mookerheide
- * Zo goedkoop is resumeren vs begraven

Steeds weer anders

Zo'n natuurgebied verveelt nooit. Iedere dag zou je dezelfde route kunnen lopen en dan toch andere dingen zien. Het water stroomt, komt omhoog, daalt, er vallen stukken droog, je kunt lopen op plekken waar je eerst alleen vanuit de verte naar kon kijken, je doorkruist het gebied waar eerst water stond en wellicht volgende week ook weer, je ziet mooie dingen opbloeien en ook rommel zichtbaar worden die is meegedreven, je denkt dat de gallows weg zijn en ziet dan opeens die zwarte contouren in een bosje. En zo steeds weer anders..... Heel afwisselend. En in deze periode kan er ook genoten worden van prachtige processies, zoals die in Grevenbicht waar echt het hele dorp heel erg actief is en na de indrukwekkende processie met twee harmonieën en twee schutterijen, een zangkoor en jeugd en communicantjes, al snel na het passeren van de laatste weer eendrachtig wordt opgeruimd en alles bij elkaar geveegd. Geweldig al die vrijwillige inzet!

Ook in het 'vergaderen' is het nog steeds afwisselend. De AB-vergadering van de Begraffenisvereniging, een vergadering met de SchuldPreventie-werkgroep, de Stichting Wensauto's, ook 'Uitvaartorganisaties Nederland' en het bestuur van de Stichting Gemeenschapshuis, en de Raad van Kerken. Ook de organisatie van de 'Donutsdag' waarbij na afloop de vrijwilligers aangaven genoten te hebben. Dit natuurlijk mede door het grote aantal bezoekers en het ook daarmee gezellig bijeen zijn en genieten van 'de donuts'. En komende zaterdag vergt ook voorbereiding maar ook dan gaan we weer genieten. De 'Modeshow' waarbij modellen op een catwalk kleding showen vanuit de 'kledingwinkel van het Le-ger des Heils'. De dames hebben vast voor mij ook weer wat leuks uitgezocht om te showen....

Bij de eigen vereniging is het fijn dat in de ledenvergadering ik mocht voorstellen om twee mensen te benoemen als bestuurslid. De secretaris nam afscheid maar zijn opvolgster was inmiddels al ingewerkt en we konden het bestuur uitbreiden. Heel fijn! Fijn dat op deze wijze verjonging van het bestuur deels reëel is geworden.

Mijn gedachtecronkel?

In gedachten dan weer al die bestuurders van verenigingen die ook allemaal druk bezig zijn voor hun vereniging en al de leden. Soms heel intensief maar ook vaak een ontspannend samen zijn. Fijn dat die aandacht voor de medemens er is en daar geheel onbaatzuchtig en met grote inzet tijd aan gegeven wordt.

Meer samen, samen meer!

(J.J. den Hollander – Voorzitter FKB – Illikhoven, 25 juni 2025).

Uitreiking Gouden Speld.

In de ALV die gehouden is op 19 juni 2025 van de vereniging St. Barbara Langedijk werd een Gouden Speld uitgereikt met daarbij ook een oorkonde.

Bestuurslid **Anita Quax-Biersteker** ontving de Gouden speld en een oorkonde als dank voor haar jarenlange inzet als Penningmeester voor Uitvaartvereniging St. Barbara Langedijk te Noord-Scharwoude. Wij mochten haar ook bijna altijd ontmoeten in onze Regiovergaderingen en Algemene Vergadering.

Uitreiking Gouden Speld.

Ons bestuurslid **Herman Borgelink** was uitgenodigd om in de ledenvergadering van de Sint Barbara Haaksbergen een Gouden Speld uit te reiken met daarbij ook een oorkonde.

Bestuurslid Wim ten Voorde nam afscheid na ruim 18 jaren actief te zijn geweest voor de begrafenisvereniging. Hij werd in 2007 bestuurslid. Hij was ook bijna altijd bij onze Regiovergaderingen en Algemene Vergadering.

Wim Veltkamp neemt afscheid van De Laatste Eer met stand op de Langste Dag

Wim Veltkamp is voorzitter van de uitvaartvereniging De Laatste Eer. Tot 3 juli. Dan is er een algemene ledenvergadering en een personeelsvergadering, waarin hij na inmiddels negen jaar afscheid neemt. Veltkamp was te gast bij Hattem Actueel op 21 juni, evenals bestuurslid Henk Buitenhuis. Vanuit de stand op de Langste Dag werden ze geïnterviewd over het afscheid, over de hulp van De Laatste Eer aan leden en niet-leden, en de bijzondere kist die ze op 21 juni lieten zien.

Veltkamp vertelde RTV Hattem in een eerder interview: 'Toen ze mij de eerste keer vroegen om bestuurder te worden, zat ik nog volop als vrijwilliger in de sport. Maar toen ze nog een keer langskwamen, bleek dat de vereniging op zou gaan in een grotere organisatie van Noord-Oost Veluwe als ze het bestuur niet rond zouden krijgen. Toen heb ik ja gezegd. Dit uitvaartcentrum in Hattem wilden we niet kwijt.'

De vereniging van meer dan honderd jaar oud, is weer helemaal 'opgebouwd' tot een uitvaartvereniging van waaruit een volledige begeleiding wordt gegeven rond het sterven. Tijdens een eerder interview zei Veltkamp: 'We zeggen altijd: Als er iemand overlijdt heb je je handen vol aan verdriet. Wij zorgen voor alles wat geregeld moet worden. Eén telefoontje en wij helpen. De verzorging van de overledene, de kist, kaarten,

bloemen, ceremonie, noem maar op. Wij staan klaar. We zijn een vereniging van en voor elkaar, al meer dan honderd jaar.'

Ook als de dood nog niet in zicht is, kan er al met de vereniging gesproken worden om de wensen door te nemen mocht het wel zover zijn. 'Er komt dan iemand langs en we bespreken alles zodat, als het zover is, de nabestaanden de wensen bij de hand hebben.'

Dankbaar werk

Zaterdag zei de voorzitter: 'Ik draag het stokje over. Ik heb er heel lang mee rondgelopen wat ik zou gaan doen, want het is dankbaar werk, maar D'r is 'n tiet von komm'n en d'r is 'n tiet von goan en die tiet von goan is nu gekomm'n. Het is heel waardevol werk. Ik had veel voldoening als ik hoorde dat de mensen zich gesteund voelden.'

Wat Veltkamp na zijn voorzitterschap gaat doen, is nog niet bekend.

'Paddenstoelenkist'

Voordat Veltkamp in de uitzending kwam, was bestuurslid Henk Buitenhuis te gast. Op 21 juni stond de vereniging namelijk ter hoogte van Veltkamp Tweewielers aan de Kruisstraat met een stand. Van daaruit vertelde hij over de dienstverlening, en over de mogelijkheden van begraven en cremeren die er in deze tijd zijn.

'Veel mensen willen een meer duurzamere begrafenis. In de stand hadden we een speciale kist staan, de Loop Living Cocoon. Het is een biologisch afbreekbare paddenstoelenkist die in de aarde wordt afgebroken en de grond daarmee verrijkt. Hij is gemaakt van hennep en het ondergrondse wortelnetwerk van paddenstoelen, genaamd mycelium. In 45 dagen wordt de kist afgebroken en in de natuur opgenomen.'

De Laatste Eer heeft al eerder met een stand meegedaan aan de Langste Dag en ook al keken sommigen ook nu vreemd op van hun aanwezigheid, de gesprekken die ter plekke gevoerd werden, waren een mooie aanvulling op de dienstverlening, aldus Buitenhuis.

De gesprekken zijn terug te luisteren op www.RTVHattem.nl (vanaf 30.12 – de eerste minuut is erg zacht, excuses).

Bron: RTV Hattem, 23-06-2025, Sjaak.

Eerste Herdenkingsavond De Laatste Eer wordt zeer gewaardeerd

De tafel met rozen en kaarsen in het uitvaartcentrum (c) Uitvaartvereniging De Laatste Eer Hattem

Op woensdagavond 4 juni hield Uitvaartvereniging De Laatste Eer Hattem in haar uitvaartcentrum een herdenkingsavond voor nabestaanden. Het is de eerste keer dat De Laatste Eer deze herdenking organiseerde en het ligt in de bedoeling om dit jaarlijks te herhalen.

Voorzitter Wim Veltkamp opende de avond. Daarna waren er verschillende sprekers en muzikale intermez-zo's. Henk Buitenhuis, bestuurslid van De Laatste Eer: 'Een moment van grote impact was het moment toen de 55 namen van de overledenen uit de periode april 2024 tot en met maart 2025 werden genoemd. Voor elke overledene werd door de aanwezige naasten een roos toegevoegd aan het grote boeket, waarvan elke roos een overledene vertegenwoordigde. Ondertussen stak een medewerker van De Laatste Eer de 55 kaarsjes aan.'

Aandacht

Na afloop reageerden verschillende nabestaanden zeer positief op het initiatief van de vereniging: 'Het doet me goed dat er aandacht is.' Ook de herdenkingsbordjes, die sinds de officiële heropening van het uitvaartcentrum in juli 2024 speciaal gemaakt worden voor de herdenkingswand, worden erg op prijs gesteld.

Dit was een avond voor de nabestaanden van overledenen waarvoor de uitvaart door De Laatste Eer is verzorgd. Dat kunnen zowel leden als niet-leden zijn.

Niet uitgenodigd zijn de nabestaanden van overledenen waarvan de uitvaart door derden (bijvoorbeeld Monuta, Dela of een andere uitvaartverzorger) is gedaan.

Hattem Actueel

In het radioprogramma Hattem Actueel van RTV Hattem is Buitenhuis zaterdag 7 juni te gast om terug te kijken op deze avond.

Langste Dag

Op 21 juni, de Langste Dag, is de vereniging ook aanwezig. Ter hoogte van Veltkamp Tweewielers aan de Kruisstraat staan ze met een stand om meer te kunnen vertellen over hun dienstverlening, en over de mogelijkheden van begraven en cremeren die er in deze tijd zijn.

Bron: RTV Hattem.nl, 05-06-2025, Sjaak.

MOBIELE EXPO

Een lekkere troost

De succesvolle tentoonstelling Een Lekkere Dood is nu te zien als mobiele expositie. Op 18 mei stonden we op de open dag van Crematorium Zegestede in Roosendaal. Vierhonderd bezoekers lazen verhalen en voerden gesprekken over de rol van eten in periodes van rouw. Zaterdag 14 juni staat de expositie op de open dag van Crematorium Daelwijck in Utrecht.

De tentoonstelling is te huur voor open dagen of langere periodes. Voor meer informatie, neem contact op met Sanne Dijkstra via s.dijkstra@totzover.nl

Bron, Museum Tot Zover, tip Frenk Lardinois.

Asnatuurgraf nu ook mogelijk op Landgoed Mookerheid

Nieuw: het asnatuurgraf. © Natuurbegraafplaats Landgoed Mookerheide

Mook

Op natuurbegraafplaats Landgoed Mookerheide is het vanaf nu mogelijk de as na een crematie een blijvende bestemming te geven in een zogenaamd asnatuurgraf.

Het was al mogelijk een urn of de as te begraven in een daarvoor bestemd urnnatuurgraf. Een asnatuurgraf is een nieuwe vorm van asbegraafing in een speciaal daarvoor aangewezen asbestemmingsgebied, midden in de natuur. Het asnatuurgraf is een pure vorm zonder zichtbare markering, maar met blijvende vindbaarheid waarbij eenvoud en natuurbeleving centraal staan. Deze nieuwe vorm maakt natuurbegraven toegankelijk voor iedereen die zijn afscheid nu bewust wil regelen, of voor nabestaanden die op zoek zijn naar een blijvende plek voor de as.

Het is op dit moment mogelijk om een asnatuurgraf vast te leggen Landgoed Mookerheide in Molenhoek en Landgoed Christinalust in Enschede. In de toekomst wordt gekeken of deze vorm van asbestemming ook op andere natuurbegraafplaatsen kan worden aangeboden.

Bron: De Limburger, 13-06-2025, Sjaak.

Column PuurPersoonlijk:

Verlaat Verdriet

PuurPersoonlijk Uitvaartbegeleiding verzorgt uitvaarten in Hengelo en regio Twente. In deze column nemen ze u mee in de wereld van de uitvaart. Soms met een lach, soms met een traan. Maar altijd PuurPersoonlijk.

We zijn bezig de tekst voor de rouwkaart en de advertentie op te stellen, als de echtgenote van de overleden meneer begint te snikken. Samen met haar en drie zonen regel ik de uitvaart. De ouders zijn hoogbejaard. Ik vraag wat haar zo verdrietig maakt. Ze snikt: “Ik wil dat Christientje ook op de kaart en in de advertentie komt te staan.” De zonen kijken elkaar niet begrijpend en verbaasd aan. Wie is Christientje? Het hoge woord komt eruit. Christientje is het eerste kindje van hun ouders, dat na haar geboorte maar drie dagen leefde.

Moeder verbleef nog in het ziekenhuis en vader bracht het kindje zoals toen gebruikelijk was naar de kerk, waar de pastoor en de ‘doodgraver’ haar overnamen en gingen begraven. De echtgenoot keerde huiswaarts en ging over tot de orde van dag. We schrijven begin jaren 50 van de vorige eeuw.

Tot vandaag was hier nooit over gesproken. Christientje bestond niet en had niet bestaan, maar wél in het hart van de moeder. Vanzelfsprekend wordt Christientje op de kaart genoemd én in de advertentie.

Ik vraag de moeder of ze weet waar Christientje begraven is. Ze weet wel op welke begraafplaats, maar waar? Geen idee. Ik vraag haar of ze het wil weten, want elke begrafenis wordt geregistreerd en dit moet te achterhalen zijn. Haar ogen beginnen te schitteren. Haar antwoord is duidelijk, we gaan het uitzoeken.

Nadat ik via de begraafplaatsbeheerder en de gemeente de plaats van het grafje heb weten te achterhalen, ga ik op een mooie zomermiddag samen met haar naar deze plek.

Ergens op een veldje achter op de begraafplaats staan wat ijzeren stekers met vervaagde nummers erop. We vinden het grafnummer. Dat is de enige markering. Hier is Christientje meer dan 70 jaar geleden begraven.

Stil staan we aan haar grafje en kijken elkaar aan. Wat ik denk spreekt zij uit: “Ik wil dat iedereen weet dat hier mijn kindje ligt. Zou ik er een steentje op mogen zetten?” We vragen dit aan de begraafplaatsbeheerder. Gelukkig komt er toestemming om dit alsnog te doen.

Twee maanden later, plaats ik samen met haar het steentje op het graf van Christientje, de nooit gekende dochter. Een klein bosje bloemen erbij. Na al die jaren erkenning voor verdriet dat er niet mocht zijn.

*PuurPersoonlijk Uitvaartbegeleiding
Wies Sanders en Angeliën Wiggers*

Bron: Hengelosweekblad.nl, 04-06-2025, Sjaak.

De Schelp vernieuwt interieur door schenking Goededoelenfonds van Uitvaartvereniging Associatie&IJmond

ZAANDAM – Hospice de Schelp in Zaandam heeft onlangs het interieur grondig vernieuwd. De vier gastenkamers zijn voorzien van nieuw meubilair en airco's. Ook zijn er moderne bedden aangeschaft dankzij een schenking van het Goededoelenfonds van Uitvaartvereniging Associatie&IJmond.

*De Schelp bedankt het Goededoelenfonds van Uitvaartvereniging Associatie&IJmond.
(Foto: aangeleverd)*

De bijdrage werd symbolisch overhandigd door voorzitter Gre Noom tijdens een cheque-uitreiking. De donatie is volledig benut voor de aanschaf van nieuwe bedden, die het comfort van de gastbewoners aanzienlijk verbeteren.

De Schelp is zeer dankbaar voor dit gulle gebaar. Ze danken iedereen die het heeft mogelijk gemaakt.

Bron: Rodi.nl/Zaanstad, 17-06-2025, Sjaak.

Eerste rituele verbranding van “Hemelpost” op Algemene Begraafplaats Winterswijk

maandag 23 juni 2025

Half april werd er op de Algemene begraafplaats in Winterswijk een brievenbus in gebruik genomen voor “Hemelpost” Twee maanden later, op 21 juni ,de avond van de langste dag werd de post op rituele wijze verbrand.

Zo’n 20 brieven en enkele tekeningen werden door briefschrijvers (waaronder kinderen die een brief hadden geschreven voor hun overleden opa) en vrijwilligers van Bakkie Troost verbrand.

Vrijwilligers van het project Bakkie Troost (onderdeel van De Winterswijkse Uitdaging) staan meerdere dagdelen op deze begraafplaats om waar nodig troost te bieden en het gesprek aan te gaan, dit met een bakkie koffie of thee. Sprekers vertelden over van belang van schrijven als onderdeel van rouwverwerking, lazen gedichten voor en de 12 jarige Lola zorgde voor stemmige muziek op haar viool. De volgende rituele verbranding van “Hemelpost” zal zijn op 21 december.

Foto: Wim Ruesink

Gerianne laat kaartjes achter waar mensen het nodig hebben: 'Ik hoop troost of een glimlach te bieden

Foto: Elise Haage

NIJKERK - In de rubriek *Veluwe Verschilmakers* belichten we mensen en initiatieven in de regio Noordwest-Veluwe die zich inzetten om de wereld op hun eigen manier mooier te maken. Deze week ontmoeten we Gerianne Omri, initiatiefneemster van Kaartje uit Nijkerk. “Het gaat niet om mij, maar om degene die het kaartje vindt.”

Uit het bundeltje zelfgemaakte kaarten kiest Gerianne Omri zorgvuldig de meest passende teksten uit. Ze haalt een kaart met de tekst ‘Liefde stopt niet waar het leven eindigt’ ertussenuit. Het roze kaartje zet ze tussen de bloemenvazen en plantenbakken in de ruilkast die aan het begin van de begraafplaats aan de Frieswijkstraat in Nijkerk staat.

Niet alleen staan in het verdriet

Bij het volgende kaartje met de tekst: je gelooft het nu nog niet misschien, maar diep van binnen weet je dat je door de scheurtjes weer het licht gaat zien, plaatst ze er ook een waxinelichtje bij. “Aan de beheerder van de begraafplaats heb ik een jaar geleden toestemming gevraagd of ik de kaartjes mocht neerleggen. Gelukkig werd mijn initiatief gewaardeerd. Ik leg ze neer bij de ingang, bij de ruilkast of hang het met een lintje aan een boom.”

Een paar voorbeelden. Foto: Elise Haage

“Vroeger kwam ik hier niet graag, dan dacht ik: wat doe ik hier? Maar sinds het overlijden van mijn moeder kom ik hier wekelijks”, vertelt ze. Het bezoek aan de begraafplaats geeft haar de rust en ruimte om haar moeder te gedenken. Ze herinnert zich de eerste keer dat ze na de begrafenis naar het graf van haar moeder liep nog goed. “Ik zat zo vol verdriet. Vol rouw. Als ik toen zo’n kaartje tegengekomen was zou ik het mee naar huis genomen hebben. Ik zou het nodig hebben gehad”, blikt ze terug op die dag.

**“Het maakt niet uit wie mijn kaartje vindt.
Ik weet dat ze gevonden worden.”**

Ze leest de rouwadvertenties in de krant. “Als ik weet dat er een begrafenis is en ik ben de dag ervoor hier, dan zorg ik dat er een paar kaartjes zichtbaar op de route van de aula naar de laatste rustplaats liggen”, zegt ze meelevend. “Het maakt niet uit wie mijn kaartje vindt. Ik weet dat ze gevonden worden. Als iemand er iets aan heeft, nemen ze het mee en anders laten ze het staan voor de volgende passant. Het gaat mij erom dat de ontvanger weet dat hij of zij niet alleen staat in het verdriet.” Ook nu zet ze twee kaartjes dichtbij de aula neer.

Laatste levensles

In 2022 werd haar moeder ziek. “De artsen vertelden dat ze nog een jaar te leven had. Een jaar waarin we samen nog veel mooie herinneringen wilden maken. Maar haar situatie verslechterde en binnen zeven weken overleed ze. In die weken heb ik mijn wereld stopgezet om bij haar te zijn. Het was de zwaarste mara-

thon die ik ooit gelopen heb.”

Samen met haar twee zussen en broer waakte ze de laatste dagen bij haar moeder. “Als laatste levensles gaf zij ons mee: wees lief voor elkaar en goed voor anderen. Wees blij met wat je hebt, want morgen kan het zomaar anders zijn.”

In stilte naast elkaar zitten

Na het overlijden van haar moeder ervoer ze een intense periode van rouw. “Ik heb zoveel gehuild en ik ben ontzettend boos geweest. Verdriet is al ingewikkeld, maar rouw is nog gecompliceerder. Dat zit zo diep van binnen. In die tijd dacht ik vaak terug aan mijn kindertijd en de levenslessen die mijn moeder mij leerde, zoals: het beste geef je weg. Als er bijvoorbeeld een vriendinnetje kwam spelen en we kregen ieder een koekje, waarvan er één gebroken was, nam ik het gebroken koekje en gaf ik mijn vriendinnetje de hele. Zo heb ik dat altijd van haar geleerd.

Foto: Elise Haage

Het verdriet om het verlies van haar moeder deelt ze het meeste met haar zus Steveline. “De dagen dat ik samen met haar bij mijn moeder waakte waren bijzonder en heeft ons dichterbij elkaar gebracht. We hadden geen woorden nodig. In stilte zaten we naast elkaar. Er gewoon zijn. Dat was al genoeg.” Ook het geloof biedt haar troost. “Ik weet waar mijn moeder is. Ze is thuis bij God. Dat staat ook op haar grafsteen.”

Vriendelijk woord

Met de laatste levensles van haar moeder wilde ze iets doen. Vooral tijdens en na de coronatijd lag de Nijkerkse er wakker van. “De mensen leefden langs elkaar heen. Zo individualistisch. Alsof onze harten verhardden. Ik wilde een verschil maken en laten zien dat de goedheid nog altijd in de mensen zit. Een vriendelijk woord overbrengen.” Vanuit die gedachten ontstond Kaartje uit Nijkerk. Haar zwager ontwierp het logo.

“Het is de vingerafdruk van mijn moeder omgeven door een hart. Bij elk kaartje dat ik neerleg, leg ik een stukje van haar neer. Geef ik ook haar liefde door.”

Honderden kaartjes

Het eerste kaartje met de tekst: ‘Je bent pas vrij als het je niet uitmaakt, wat anderen van jou denken’ liet ze twee jaar geleden achter bij een boom dichtbij haar huis. “Een zin die ik ook vaak voor mezelf herhaal”, erkent ze. Honderden kaartjes hebben inmiddels hun weg gevonden en ze reiken verder dan Nijkerk. “Ik neem ze overal mee naartoe om ergens neer te leggen. In de supermarkt tussen de theezakjes of de luiers. In de trein of tijdens een weekendje weg. Ook geef ik ze aan iemand die tijdens een uitvaart spreekt. Iedereen heeft weleens verdriet of een bemoedigend woord nodig. Met mijn kaartjes hoop ik een ander troost of een glimlach te bieden.”

***“Iedereen heeft weleens verdriet of een bemoedigend woord nodig.
Met mijn kaartjes hoop ik een ander troost of een glimlach
te bieden.”***

Ze besteed veel tijd aan het maken van de kaarten, loopt kringloopwinkels af op zoek naar kleine attenties en zoekt de mooiste teksten uit. “Mijn zus Steveline helpt me daarbij, want van haar leen ik vaak teksten. Ze schrijft ze zelf en weet de juiste snaar te raken”, legt de initiatiefneemster uit. Ze krijgt veel energie van haar initiatief. “Maar het gaat niet om mij, maar om degene die het kaartje vindt”, benadrukt ze.

Belangeloos iets voor iemand te doen. Ze zou graag zien dat meer mensen dat idee omarmen. “Praat eens met die buurvrouw die vaak alleen thuis is. Vraag eens wat erin haar hart leeft. Bel die vriendin op die je al een tijd niet hebt gesproken. Jouw kleine gebaar kan iets groots betekenen voor een ander.”

Bron: RTVNunspeet, 22-06-2025, Sjaak.

Nieuwe Uitvaartwet weer in de wacht

Het tijdelijke gebouw van de Tweede Kamer in Den Haag

De uitvaartbranche staat op een belangrijk kruispunt. De langverwachte modernisering van de Wet op de lijkbezorging, waarin onder meer resomeren (alkalische hydrolyse) wordt opgenomen als nieuwe vorm van lijkbezorging, lijkt opnieuw te worden vertraagd. De recente val van het kabinet, veroorzaakt door het terugtrekken van steun door de PVV, werpt een schaduw over de voortgang van dit wetsvoorstel.

Wat houdt de nieuwe wet in?

Het wetsvoorstel, bekend als de Wet bestemming lichamen van overledenen, beoogt de huidige Wet op de lijkbezorging te vervangen. Belangrijke wijziging is onder andere de introductie van resomeren als nieuwe, milieuvriendelijke optie naast begraven en cremeren.

Politieke onzekerheid remt voortgang

De val van het kabinet brengt echter nieuwe onzekerheden met zich mee. Zoals bij eerdere kabinetsvallen, kunnen lopende wetsvoorstellen vertraging oplopen of zelfs geheel stil komen te liggen. De behandeling van de nieuwe Uitvaartwet is hierdoor opnieuw onzeker geworden.

Voor de uitvaartbranche betekent dit dat de langverwachte modernisering van de wet mogelijk opnieuw wordt uitgesteld.

Wat nu?

De toekomst van de nieuwe Uitvaartwet hangt nu af van de politieke ontwikkelingen. Het is aan de Tweede Kamer om te bepalen of de behandeling van het wetsvoorstel wordt voortgezet of uitgesteld tot een nieuw kabinet is gevormd.

03-06-2025.

Henk Pullen voor de begraafplaats aan de Bruchterweg. - foto Enzo Ardesch

Henk (75) wil graag begraven worden bij zijn familie en vrienden, maar dat blijkt lastiger dan gedacht

Grafrechten gezocht. Henk Pullen (75) probeert al jaren plek op de volle begraafplaats naast zijn huis in Hardenberg te krijgen. Veel van zijn dierbaren liggen hier. „Mensen verklaren me vast voor gek, maar voor mij voelt dit goed.”

Hij woont al bijna zijn hele leven in dezelfde straat, een kleine 150 meter verderop. Vanuit de woonkamer ziet Henk Pullen sporadisch een rouwstoet rijden richting de gemeentelijke begraafplaats aan de Bruchterweg, vlak bij het stadscentrum.

„Er is dus nog plek”, zegt hij na een slok koffie. Het glas is halfvol.

Het probleem waar de zeventiger tegenaan loopt: alle grafrechten op deze locatie zijn uitgegeven en de gemeente Hardenberg verstrekt geen nieuwe.

Familie en vrienden

Pullen komt hier van jongs af aan geregeld. Afgelopen maand nog, om een graf op te fleuren. Op rij liggen zijn vader, moeder en twee van zijn in totaal zes oudere broers en zussen begraven. Tijdens een wandeling over de begraafplaats dwaalt zijn blik over hun namen.

„Mijn oudste zus overleed jong, ik heb haar nooit gekend. Mijn vader heeft toen vijf graven gekocht. In die tijd was het gebruikelijk om voor de familie rechten aan te schaffen. Alleen: grote gezinnen waren toen ook de norm.” Met een glimlach: „Hij had misschien kunnen rekenen op meer kinderen.”

Hij wijst om zich heen. Naar talloze vrienden, bekenden en dierbaren die hier hun laatste rustplaats hebben. Maar ook naar tal van plekken zonder zerk. „Het kan zijn dat daar iemand begraven ligt en dat de steen ontbreekt. Of het is nog leeg. Daar kom ik niet achter.”

Het laatste vrije familieplekje gunde de benjamin van het gezin eens aan een andere zus. Maar steeds

vaker denkt Pullen de laatste jaren: als mij ooit iets overkomt, wil ik hier eindigen.

Grafrechten op de plank?

Een kennis deed eens grafrechten op dit kerkhof van de hand, vertelt Pullen. Dat bracht hem op het idee: misschien zijn er families met grafrechten op begraafplaats Bruchterweg, die daar geen gebruik van wenssen te maken. „Ik zou graag een graf kopen voor mijn vrouw en mij.”

Foto - Enzo Ardesch

Zijn voornemen bespreekt hij thuis eerst met zijn echtgenote. Ze zijn nog gezond: hij biljart, tuiniert en wandelt vaak, zij draait haar hand niet om voor een stedentrip met een vriendin. Pullen: „Goed voorbereid zijn op het einde, noem ik het.”

Privacyregels

Bij de gemeente Hardenberg komt Pullen niet verder: in verband met privacyregels kan hij geen contactgegevens of andere informatie krijgen.

Vrije plekken zijn er nog wel op deze begraafplaats, leert navraag van de Stentor bij de gemeente en de beheerder. Daar blijkt meer vraag naar te zijn.

Het gros van de grafrechten aan de Bruchterweg is voor onbepaalde tijd uitgegeven. Op een klein deel zit een termijn van 30 jaar, maar concrete ruimingsplannen zijn er nu niet. Mede doordat er nog plaats is op Begraafplaats De Larikshof.

Hardenberg kan verder geen rol spelen in de zoektocht van Pullen. Gemeentewoordvoerder Carina Slooijer: „Of het mogelijk is om bestaande te rechten waarvan iemand afstand wil doen over te nemen, kunnen we nu niet beantwoorden. Dat vraagt om nader juridisch onderzoek.”

Laatste poging

De oproep in deze krant is voor Pullen een laatste poging om in contact te komen met mensen voor zijn doel. „Als het hierna niet lukt, kan ik in ieder geval zeggen dat ik er alles aan heb gedaan. Het is misschien niet het mooiste kerkhof, mensen verklaren me vast voor gek. Maar voor mij voelt dit goed.”

Foto- Enzo Ardesch

Bron: Stentor, 27-05-2025, Sjaak.

Historische Vereniging presenteert Kroniek over ‘funerair verleden’

BERGEN - ‘Huh, cake vooraf? Meestal is dat na afloop.’ Het was dus geen uitvaart dinsdagmiddag in de Ruïnekerk, maar de presentatie van een bundel over begraven in Bergen. Want daaraan is dit keer het jaarlijkse themanummer van de Bergense Kroniek van de Historische Vereniging Bergen gewijd. De sfeer zat er meteen goed in met die plakjes cake voor de bezoekers van de presentatie, die vervolgens werden getrakteerd op een mooie inleiding over begraafplaatsen in Bergen, door Frits David Zeiler. Vanwege het feestelijke moment waren er na afloop wel de onvermijdelijke bitterballen.

Van links naar rechts de schrijvers Bernard Nuyens, Ruud Holstvoogd, Theo de Graaff, Yvon Bos Eijssen, Bert Veer, Frits David Zeiler en eindredacteur Winifred Hazelhoff Roelfzema (Foto: Ed Bausch)

door Ed Bausch

Maar laat nou de eerste begraafplaats voor Bergenaren in Schoorl hebben gelegen, nadat er ooit wel een urnenveld was waar nu de oosterdijk kronkelt. Maar na 1140 kwam er dan tot een mogelijkheid in Bergen. Nog weer wat later kon dat ook in en bij de Grote Kerk, op de plek van de huidige Ruïnekerk. Welgestelden konden ook in de kerk worden begraven. Het begrip ‘rijke stinker’ zou daar vandaan komen. Pas eeuwen

later werd aan die traditie een einde gemaakt vanwege het onwel worden van de kerkgangers door de cadavereuze stank.

“Soms komt er een gezicht bij een kruis”

Dus er kwam wat nu de oude en met een groot hek afgesloten begraafplaats is, aan de Ruïnelaan, met een monumentale status. En later, begin 1900, ontstond de Algemene Begraafplaats is, die ook volop in gebruik is, aan de Kerkedijk. Wie daar nu wandelt onder de hoge bomen kan zich de foto van het eerste graf in het weiland van toen moeilijk voorstellen. De katholieken hebben er een eigen afdeling. En heel indrukwekkend is er het ereveld met de kruizen van omgekomen geallieerde bevrijders ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. “Mooi is daar dat er af en toe een naam en een gezicht komt bij zo’n kruis op het ereveld. Mensen blijven zoeken”, vertelde Frits David.

De Charley Tooropstraat verrijst vlak bij haar graf

Verschillende schrijvers geven een beeld van het begraven in Bergen door de eeuwen heen. Over het aller-eerste begin, maar ook over de ontwikkeling van burenhulp naar uitvaartbegeleiding, met de onsterfelijke slogan ‘Bel Ootes, als er een dood is.’ De ontwikkeling van kerkhof naar begraafplaats wordt beschreven. Op de Algemene Begraafplaats is gewoon veel te zien en te ‘beleven’. Meest opvallend daar is wellicht het kunstwerk, van eigen hand, op het graf van Lucebert. Maar ook het roemruchte echtpaar Van Reenen ligt er begraven onder de ruisende kruinen. Net als Charley Toorop, die dan eindelijk een straat naar zich vernoemd zal krijgen, in de nieuwe wijk net ten zuiden van de begraafplaats. Er zijn ook beschrijven van andere soorten graven, zoals het Russenduin in Bergen aan Zee, het Russische Monument, de begraafplaats van de zusters Ursulinen aan de Nesdijk.

Bron: Rodi.nl, 04-06-2025, Sjaak.

Sterfte in Nederland neemt toe: piek verwacht rond 2050

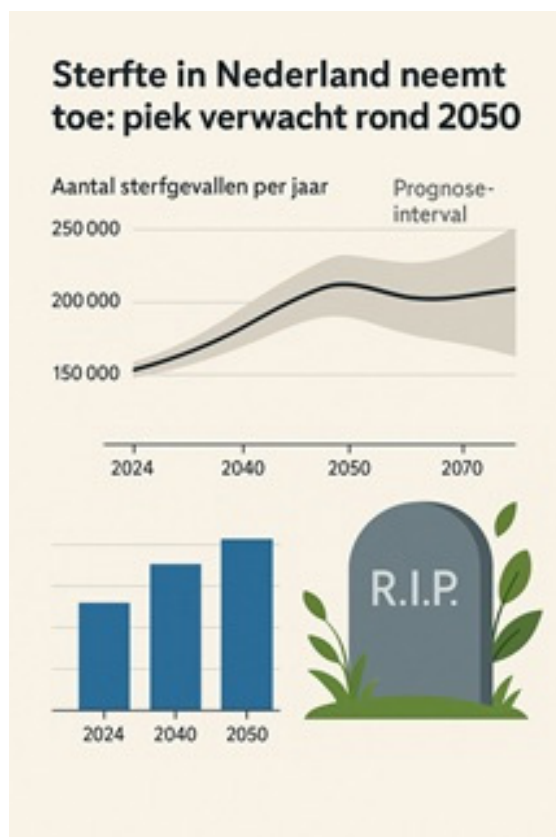
Volgens de prognoses van het CBS neemt het aantal sterfgevallen in Nederland de komende decennia flink toe. Waar in 2024 nog ruim 169.000 mensen overleden, stijgt dat aantal naar verwachting tot ruim 208.000 in 2050. Rond die tijd wordt de piek in sterfte bereikt, waarna het aantal sterfgevallen geleidelijk zal afnemen.

De cijfers laten zien dat Nederland zich opmaakt voor een vergrijzingsgolf die ook in de uitvaartbranche zijn sporen zal nalaten. De cijfers uit de tabel maken deel uit van het 67%-prognose-interval: een inschatting van het CBS waarin de kans groot is dat de werkelijke sterfte binnen deze bandbreedte valt.

Een greep uit de prognoses:

- **2024:** 169.522 sterfgevallen (ondergrens: 160.380 / bovengrens: 178.910)
(werkelijke aantal volgens CBS: 171 945)
- **2040:** 198.463 sterfgevallen (ondergrens: 177.104 / bovengrens: 218.771)
- **2050:** 208.930 sterfgevallen (ondergrens: 188.634 / bovengrens: 231.127)
- **2070:** 192.570 sterfgevallen (ondergrens: 172.939 / bovengrens: 213.430)

Bron: CBS, 30-05-2025, Sjaak.

Wethouder Gijs van Malsen: “We gaan uitvaarten met meer eerbied organiseren”

De eenzame uitvaart van mevrouw Maywald liet diepe sporen na in Rijswijk. Honderden inwoners reageerden op het verhaal dat wethouder Gijs van Malsen daarover schreef. Eén van die reacties leidde hem naar een nieuw, persoonlijk verhaal: dat van Hetty, een markante vrouw met een bijzonder leven en een stille dood.

“De meest bijzondere reactie kreeg ik van de voormalige overbuurvrouw van mevrouw Maywald,” vertelt Van Malsen. “Ze vertelde me haar naam: Hetty.” Wat volgde was een ontroerend inkijkje in een leven vol sport, spel en verbondenheid.

“Jarenlang zorgde haar buurvrouw voor Hetty. Van boodschappen doen tot het zorgen voor haar twee raskatten. Hetty leunde uiteindelijk zo goed als 100% op haar buurvrouw. Echt iemand die laat zien hoe onmisbaar goede mantelzorgers zijn.”

“Op jonge leeftijd maakte Hetty indruk als talentvol schaatser. Ze kon goed leren en overwoog een technische studie, maar koos uiteindelijk voor een sportopleiding. Ze was ook een niet onverdienstelijk bridge-speler. Als lid van B.C. het Buitenhof speelde ze vaak en op hoog niveau bridge. Naast het organiseren van bridge drives gaf ze lessen en speelde ze zelf natuurlijk ook vaak. Ze was een markante vrouw, slim, communicatief sterk, vol levenslust en met een sterke persoonlijkheid.”

Vogelwijk

“Vanaf 1984 woonde ze met plezier in de Haagse Vogelwijk. Daar had ze een warm en groot netwerk van vrienden en kennissen. Mensen die goed voor haar zorgden. Dat deden ze tot aan haar opname in het verzorgingstehuis. Ik heb ze verteld waar Hetty lag en een aantal buurtgenoten gingen bij haar graf langs om wat planten in de aarde te zetten.”

Met Hetty's verhaal in gedachten wil Van Malsen de aanpak rond gemeentelijke uitvaarten structureel verbeteren. “We gaan hier in Rijswijk mee aan de slag om gemeentelijke uitvaarten met meer aandacht en eerbied te organiseren. Gelukkig zijn er nog mensen die Hetty gekend hebben. En die haar verhaal kunnen blijven vertellen.”

Bron: InRijswijk.nl, 17-06-2025, Sjaak.

Zo goedkoop is resomeren vs begraven: groene uitvaart in opkomst

Nee, zo cru als in Breaking Bad gaat het er niet aan toe (Afbeelding: AMC)

Iemand in een chemisch bad laten oplossen, waarna er alleen wat bottengruis overblijft. Klinkt als iets uit Breaking Bad, maar het is ook een aantrekkelijk alternatief voor begraven of cremeren. Manners onderzoekt hoeveel het kost om je te laten resomeren, zodra dit in Nederland gelegaliseerd is.

Op dit moment is het in Nederland nog niet toegestaan om je lichaam na de dood te laten resomeren. De verwachting is echter dat het niet meer lang duurt voordat er groen licht wordt gegeven. In de Verenigde Staten en Canada is een zogeheten alkalische hydrolyse (of sympathieker klinkend: watercrematie) wél al legaal. In Nederland diende het kabinet eind 2024 een wetsvoorstel in om dit alternatief voor begraven of cremeren toe te staan. Nu is het wachten op het oordeel van de Tweede en Eerste Kamer. Nederlanders staan er in ieder geval positief tegenover, blijkt uit een eerdere poll van Radar. 62% zou het overwegen. De algehele consensus onder stemmers: ‘interessant, goed en milieuvriendelijk alternatief’.

Wat gebeurt er als je je laat resomeren?

Wie wel eens heeft gemorst met gootsteenontstopper, heeft al een voorproefje gehad hoe het is om geresomeerd te worden. Sterke schoonmaakmiddelen bevatten namelijk kaliumhydroxide en dat is ook het hoofdbestanddeel om mensen na hun dood te vergruizen. Eerst schroeit het je huid weg, en dan de rest.

Een alkalische hydrolyse gaat als volgt:

1. Een stoffelijk overschot wordt in een afgesloten cilinder geplaatst.
2. Deze wordt gevuld met een mengsel van water en kaliumhydroxide.
3. De vloeistof wordt verwarmd tot ongeveer 150°C en onder druk gehouden.
4. Na 3 tot 4 uur zijn alle organische stoffen opgelost.

Na een watercrematie blijft er van je over: een (milieuvriendelijke) vloeistof met aminozuren, suikers en zouten en ongeveer 3 kilo aan fijn wit poeder. Dit zijn de vermalen botresten die aan de nabestaanden meegegeven kunnen worden. Verwacht wordt dat resomeren in de toekomst een populaire variant van lijkbezorging wordt. Het is namelijk duurzaam (41% van de mensen vindt dat belangrijk) én het is goedkoop.

Hoe duur is een watercrematie begraven?

Over de prijs van een watercrematie valt (nu het nog niet legaal is) alleen in theoretische zin iets te zeggen. De kosten om geresomeerd te worden liggen lager dan die van een crematie. Een watercrematie verbruikt minder energie (er hoeft niks verbrand te worden), er zijn geen milieumaatregelen nodig en er is minder materiaal nodig (geen kist of speciale materialen voor verbranding). De werkelijke prijs hangt af van het aanbod. In het begin zal dit nog laag zijn, maar naarmate meer crematoria deze vorm van crematie aanbieden stijgt het aanbod en daalt de prijs.

Begraven, cremeren of resomeren

In de Verenigde Staten en Canada is resomeren nu al de goedkoopste vorm van lijkbezorging. We zien via verschillende bronnen (zoals US Funerals Online) dat resomeren ongeveer 500 euro goedkoper dan cremeren. Puur voor het basisproces zou dit betekenen dat resomeren 500 euro kost tegenover 1.000 euro voor cremeren. Tel je hier de andere kosten bij op (afscheidsdienst, uitvaartverzorger, kist dan wel urn) kom je op een volgende kostenindicatie.

Vorm van lijkbezorging Kosten

Begraven	10.000 euro
Cremeren	7.000 euro
Resomeren	+/- 6.150 euro

Doordat er bij watercrematie geen kist nodig is, bespaar je daar minimaal 350 euro (zoveel kost de goedkoopste kartonnen kist bij crematie) extra mee. Begraven is in elk geval het duurst, aangezien je daarvoor grafdelvers, een kist, een grafsteen en grafrechten moet kopen. Wist je trouwens dat een doodskist tot de producten met de hoogste winstmarge behoort?

Bron: manners.nl, 02-06-2025, Sjaak.

Uw FKB-samenwerkingspartner

Twenthe is

- meer dan 75 jaar een zelfstandige/solvabele uitvaartverzekeraar
- samenwerkingspartner van meer dan 200 uitvaartverenigingen
- specialist in uitvaartverzekeringen (geen andere verzekeringen)
- een no-nonsense organisatie, korte lijnen/persoonlijk contact

Meer samen, samen meer?

Informeer vrijblijvend bij onze buitendienst-inspectie

Regio Noord en West	Henk Schreiber	06-17498509
Regio Oost en Zuid	Cor ter Braak	06-17498499

Voor overige vragen: info@twenthe.nl of bel 053-4312732

Samenstelling Algemeen Bestuur FKB per 09-07-2023

Voorzitter:

Sjaak den Hollander, Illikhoven 14-A,
6116 AL Illikhoven. Tel.: 046 - 4810205
jjdenhollander@planet.nl

Secretariaat:

mw. G.W. Nijland-Wevers
Tel.: 06 - 23894310
secretaris@f-k-b.nl

Penningmeester:

Frenk Lardinois, Florence Nightingalestraat 155
6441 HW Brunssum Tel.: 045 - 5272717
penningmeester@f-k-b.nl

Webmaster:

Frenk Lardinois, Florence Nightingalestraat 155
6441 HW Brunssum Tel.: 045 - 5272717
penningmeester@f-k-b.nl

Bestuurslid:

Martin Slippens, Streekweg 347,
1616 AH Hoogkarspel Tel.: 0228 - 526740
mslippens@hetnet.nl

Herman Borgelink, Moatsnieder 24
7483 CV Haaksbergen Tel.: 06 - 22386717
info@barbarahaaksbergen.nl

Wijnand Rigter, De Marke 27
7091RB Dinxperlo Tel.: 06 - 55992289
wijnand@dledinxperlo.nl

FKB

een levende vereniging rondom de dood

MEER SAMEN -SAMEN MEER

Bel gerust voor informatie

**Wij maken u met plezier verder wegwijs in de
FKB en uitvaartland!**

Regio Noord/Oost:

*(Groningen / Friesland / Drente / Overijssel /
Gelderland / Flevoland)*

Wilma Nijland	Tel.: 06 - 23894310
Herman Borgelink	Tel.: 06 - 22386717
Wijnand Rigter	Tel.: 06 - 55992289

Regio West:

*(Noord-Holland / Zuid-Holland / Utrecht / Zeel-
and)*

Martin Slippens	Tel.: 0228 - 526740
-----------------	---------------------

Regio Zuid:

(Noord-Brabant / Limburg)

Sjaak den Hollander	Tel.: 046 - 4810205
Frenk Lardinois	Tel.: 045 - 5272717

